

Немирівське городище

Немирівське городище, площею 100 га, знаходиться на східному Поділлі недалеко від містечка Немирів. Це найбільше місто в Україні за часів скіфів. В III тис. до н.е. на території проживали племена Трипільської культури. Дата заснування городища - 700-500 років до Р.Х. З 900 по 1250 рр. тут було селище Київської Русі.

На території городища розташовані вали, які по периметру простяглися на 5 км, шириною 32 м, а висота складає 9 метрів. Відомо, що спочатку висота цих валів сягала близько 30 м.

На найвищому місці знаходилось городище. У 1862 році граф Григорій Строганов став власником земель городища. Саме в той час мешканці села пустили чутку, що в городищі десь схована скриня з золотом. Так як, земля городища не повністю належала графу, а частково і селянам, то Строганов вирішив відселити місцевих жителів до інших сіл, де будував їм садиби і наділяв землями. Отже, землі городища повністю перейшли у

власність графа. Окрім графа, було ще багато шукачів скарбів, які робили розкопки у пошуках скрині із золотом. Але золотом там навіть і не пахло. Було знайдено багато інших цікавих речей, але ті «археологи», не розуміючи і не усвідомлюючи їхньої археологічної цінності, просто знищували їх.

У 1908 році, завдяки дочці графа Марії Григорівні Щербатій, розкопки припинились. Вона була вражена результатами розмірами викопних кісток і заборонила подальші розкопки, а всі викопані речі наказала перевезти до своєї садиби. Для того, щоб обмежити доступ до цих земель будь-кого, вона повністю викупила усі землі селян в районі Валів, надавши селянам землі біля села Озеро. Вона викликала спеціаліста із старожитностей. З того часу тут розпочалося багато наукових експедицій.

В результаті наукових експедицій, було відкрито залишки трипільського поселення, було знайдено уламки глиняного посуду, бронзові прикраси, вироби з каменю та кісток. У 1920 році дочка графа померла, в результаті чого було припинено наукові експедиції. У 1941 році експедиції відновились, але були припинені через війну.

У 1946 році почалась нова експедиція. Під час цієї експедиції було знайдено 2 тис. експонатів, які зберігаються в Ермітажі. Також, невелику колекцію із розкопок городища можна побачити в Інституті археології НАН України в Києві. Виставка розкопаних експонатів в Немирівському городищі, що знаходиться в Ермітажі у Санкт-Петербурзі свідчить про високий рівень культури того часу.